

ОЗНАКИ ІННОВАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Світ, перебуваючи на порозі Четвертої промислової революції, зміщує споживчі акценти з товарів та послуг які не просто задовольняють потреби, а котрі приносять максимальний ефект від їх використання. У більшості ці послуги пов'язані з інформаційно - комунікаційними способами і технологіями, які стали зараз однією з найсильніших рушійних сил в світовій економіці. В сучасних умовах господарювання покращення механізму управління якістю інноваційних технологій є невід'ємною частиною оптимізації соціально-економічних процесів в країні.

Правова природа інноваційних послуг найбільш повно розкривається через її ознаки. Таким чином вважаємо за необхідне виділити кілька характерних ознак, які розкривають її природу як категорії господарського права. У своїй сукупності вони більш детально формують суть сервісу. У зв'язку з різноманіттям послуг слід зазначити, що існує низка ознак притаманних усім видам, а також деякі ознаки, які характеризують тільки окремі послуги. Окреслюють, що через різнорідність надаваних послуг їх ознаки можна диференціювати на загальні (неваріативні) та спеціальні (варіативні). Так само можна визначити, що інноваційні послуги матимуть ознаки, характерні всім видам послуг і ті ознаки, які будуть притаманні тільки послуг в інноваційній сфері.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року визначає наступні ознаки послуг, як платність або безоплатність і виключно особистий характер надання послуги. Лист Міністерства юстиції України від 01.12.2006 N 21-5-490 визначає, що характерною ознакою послуг є відсутність результату майнового характеру, невіддільність від джерела або від одержувача, синхронність надання й одержання, неможливість зберегти, потребаємость послуги при її наданні.

Науково-періодичні видання основними ознаками, які притаманні всім категоріям послуг визначає: збіг моменту надання та споживання послуги; сервіс не знаходить речового втілення, тобто в ході надання послуги не формується матеріальний продукт; індивідуальність послуг; невідчутність і неможливість зберегти послугу, тобто саму послугу ми не маємо можливості виконати заздалегідь і представити перед клієнтом потім, не можемо оцінити послугу до початку її надання, ми можемо тільки зберегти і оцінити матеріальний ефект від її виконання, її результат; прямий взаємозв'язок між виробником послуги та її покупцем.

Підсумовуючи думки експертів щодо осмислення сутності і властивостей сервісу, можливо здійснити висновок про відсутність загального підходу до цієї проблеми. Крім цього, формування нових технологій і зростання міжнародних взаємозв'язків перетворили деякі з усталених ознак послуг в мінливі. Таким чином, на сьогоднішній день певні різновиди послуг та/або їх результати можуть набувати матеріальний вид, бути видимими і не обов'язково вимагають безпосередньої взаємодії виконавця і споживача послуги.

До ознак, які характеризують інноваційні послуги, як різновид інноваційної продукції відносяться:

- 1) підвищення вітчизняного науково-технічного та технологічного рівня;
- 2) новизна, такі послуги виробляються (будуть зроблені) в Україні вперше, або якщо не вперше, то порівняно з іншою аналогічною продукцією, представленою на ринку, є конкурентоздатними і мають суттєво вищі техніко-економічні показники;
- 3) конкурентоспроможність, яка впливає з попереднього ознаки. Конкурентоспроможність інноваційної послуги - це сукупність якостей і характеристик даної послуги, що дозволяють більш ефективно задовольняти потреби покупців в порівнянні з аналогічними послугами, що надаються на ринку. На товарному рівні конкурентоспроможність визначається трьома необхідними елементами: властивостями послуги (якісними і цінovими характеристиками, рівнем післяпродажного обслуговування), властивостями конкуруючої продукції і особливостями споживачів. Аналізувати конкурентоспроможність інноваційної послуги можна, порівнюючи її з:
а) аналогічним видом інноваційної послуги конкурентів; б) послугою конкурентів, яка не є інноваційною, але частково або повністю задовольняє ту саму потребу, яку має задовольняти запропонована підприємством інноваційна послуга; в) гіпотетичної (ще неіснуючої) послугою, яка повинна максимально задовольняти певну потребу споживачів;
- 4) промислова придатність, інноваційна продукція, перш за все, повинна мати прикладний характер, це означає, що її розробка повинна бути спрямована на реальний сектор економіки країни для підвищення її техніко-технологічної бази або для реалізації в рамках конкретного підприємства;
- 5) наявність експертного висновку про проходження інноваційної експертизи відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу»;
- 6) зв'язок способу надання із застосуванням нових технологій, методів, інструментів;
- 7) кваліфікація центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інноваційної діяльності.

Отже, підсумовуючи вищевикладене наважуємося стверджувати, що послугам, у зв'язку з широким розрізненням їх характеру, притаманні як універсальні так і варіативні ознаки, які розкривають їх сутність. Інноваційні послуги, мають ознаки притаманні усім видам послуг, а також ознаки, які характеризують саме їх інноваційну специфіку (зокрема: підвищення наукового рівні країни, проходження інноваційної експертизи, кваліфікація тощо), отже, з їх урахуванням має бути надане законодавче визначення поняття «послуги в інноваційній сфері» та сформована конструкція договорів про надання інноваційних послуг.

Швидка Тетяна Ігорівна
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри господарського права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В РАМКАХ МІДНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Глобалізація міжнародного економічного простору актуалізує розгляд проблеми забезпечення конкуренції в міжнародному масштабі. Сучасне розуміння національної економіки неможливо у відриві від приналежності до глобального ринку. Україна намагається дедалі ширше здійснювати інтеграцію у міжнародне та європейське законодавство укладенням міжнародних угод, митного регулювання, стандартів якості товару та інших.

Регулювання конкуренції в умовах глобалізації є досить актуальною проблемою сьогодення, що вимагає формування єдиного підходу у галузі забезпечення добросовісної конкуренції та впровадження дієвих механізмів. Розвиток міжнародної конкуренції, процеси глобалізації, потребують створення єдиного інтернаціонального Антимонопольного органу можливо в рамках СОТ, або в рамках інших міжнародних інституцій.

Умови існування глобальних світових ринків передбачають розроблення країною стратегії і тактики виходу на міжнародну арену з власним конкурентоздатним виробництвом, та бути достойними конкурентами, при цьому рівень конкурентності повинен бути забезпечений як всередині країни, так на міжнародній арені господарювання. Конкурентна політика держави все більше відходить від протекціоністських механізмів, відкриваючи межі ринку до світового масштабу, що потребує перегляду механізмів реалізації.

Адже, без вдалого регулювання конкурентних відносин та налагодження рівня конкурентності всередині країни, неможливо досягнути рентабельності та ефективності галузей економіки, які можуть стати конкурентоспроможними на світовому ринку [5]. Як зазначає Д. В. Задихайло, вступ України до СОТ також